

dette dog kun i Forbigaaende, thi det er ikke den økonomiske Side af Sagen, jeg vil fremhæve; det Afgjørende for mig er Hensynet til Bevarelse af Moraliteten i Befolkningen, fordi jeg mener, at, hvor forskellige Meninger vi end kunne have i politisk og religiøs Henseende og om denne eller hin Reform, bør vi være enige om at bevare Moraliteten, i alt Fald søge at have den saa meget som muligt; det vilde vi Alle være tjente med. Naar jeg fremhæver dette, er der dog een Side af Sagen, som jeg ogsaa vil bede det høie Thing at have sin Opmærksomhed paa, og med Hensyn til hvilken jeg maa ubede mig et Dieblits Opmærksomhed. Jeg indrømmer ganske vist, at Lovgivningsbestemmelser paa dette Omraade kunne have sin Betydning, men Et er dog det Første, og det er Exemplet i Livet, det er den gode Opdragelse af Befolkningen, det være sig i større eller i mindre Naar, og det er det Exempel, som enhver især af os har Leilighed til at vise i Livet i vor Omgangskreds, i vort Hus og Hjem. Jeg beder de Herrer undskyld, at jeg siger dette, det er ikke, fordi jeg har i Sinde her at prædike Moral for mine ærede Kolleger, paa ingen Maade, men jeg siger, at vi have en svær og stor Gjerning at udrette ved at vise Exemplet. Det kan ikke nytte, at jeg siger til mit Lyende og mine Børn: Saadan og saadan skal I være, I maa ikke komme beskjænkede hjem! Hvis jeg ikke selv viser et saadant Exempel, saa har min Formaningstale Intet at betyde. Derfor maa vi Alle være enige om, at dette er det Første. Jeg tør haabe, at der i en nær Fremtid maa komme et saadant Forslag frem, som til en vis Grad kan modvirke den overhaandtagende Nydelse af berusende Drikke, og jeg skal tilføje — lad os endelig huske paa det —, at dette ikke alene bør ramme Brændevin eller den Slags berusende Drikke, Intet er efter min Mening stadeligere i vort lille Land end Baiersk *Ol*, fordi Ungdommen jo tror, at den ved Nydelsen deraf kun drikker *Ol*. Naar unge Mennesker, som ellers tro, at de ere skikkelige og pæne Mennesker — de drikke ikke Rødder, de drikke ikke Brændevin, de nyde i det Hele ikke Spiritus —, komme sammen en 6—8 Stykker, saa skulle de have Noget at drikke, saa drikke de Baiersk *Ol*, og saa blive de ved at drikke, indtil de blive berusede, og derved bliver Organismen pirret af Spiritusfen, og bliver vant dertil. Det næste Strid er saa, at de nyde mere søde og mere stærkt berusende Drikke, og Følgen deraf er da, at de ere inde paa Glidbanen. Jeg takker det ærede Thing for den overordentlig velvillige Opmærksomhed, hvormed det har hørt paa mig. Ganste vist er der

meget Mere at sige, men jeg skal ikke nu længere lægge Beslag paa det ærede Things Opmærksomhed. Jeg haaber, at de Udtalelser, som jeg har tilladt mig at fremsætte, maa blive opfattede i den bedste Mening.

C. Møller: Jeg vilde gjerne, førend dette lille Lovforslag forlader Thinget, sige et Par Ord i Anledning af, at der under Sagens 2den Behandling faldt enkelte Ytringer, som jeg er bange for let vilde kunne berede Lovforslaget Vansteligheder paa dets fremtidige Vandring. Jeg tænker hovedsagelig paa de Udtalelser, som kom fra det ærede 4de kongevalgte Medlem (Fischer). Han yttrede for det Første, at han havde ventet, at der af Udvalgets Overveelse vilde være fremkommet et mere fylldigt Resultat end det, der nu foreligger — det var just ikke de Ord han brugte, men det var ialtsald Meningen — og han sluttede med at sige, at han var i Tvivl om, hvorvidt han burde stemme for Lovforslaget. Da jeg nu ser helt anderledes paa denne Sag, vil jeg bidrage Mit til, at ikke disse Ytringer skulle stude for meget. Jeg kan for mit Bedkommende fuldt ud erkjende, at, dersom man skulde vente paa, at dette lille Lovforslag, hvis det bliver til Lov, i nogen væsentlig Grad skulde modvirke det store Samfundsonde — jeg er fuldkommen enig i meget af det, som den sidste ærede Tale udtalte i denne Henseende — kom man desværre til at vente noget længe; det vil jo tage lang Tid, inden Loven kommer rigtig til at virke. Men der er et andet Hensyn, som gjør, at man omkring i Provindserne ialtsald, hvor jeg nøie kjenner Forholdene, med megen Længsel og Forventning haaber, at dette lille Lovforslag maa blive til Lov. Naar man venter og glæder sig til, at dette lille Lovforslag skulde gaa igjennem, saa er det, kan jeg gjerne sige, mere af økonomiske Hensyn; thi hvis Lovforslaget bliver til Lov, vil det ialtsald kunne have tilfølgende, at den Udvikling noget bliver standset, som nu foregaar, og som Folk, der kjenner Forholdene nøiere, maa kunne se føre til meget store Ulykker og Ulemper for Kommunerne. For det Første er det jo og maa altid være til Skade, at et Næringsbrug overfyldes i den Grad, at kun saa af de Paagældende kunne leve deraf og leve paa en ordentlig Maade. Allerede det er jo uheldigt, men der er tillige den Ting, at Rekrutteringen af Vertshusholdere i Kjøbstæberne for Dieblisset foregaar paa en saadan Maade, at der derigjennem paaføres navnlig de mindre Byer en saa stor Forøgelse af deres